

La dreta independentista: una hegemonia esberlada

«El nou relat de l'esquerra catalana està encara en construcció, però està naixent una nova manera d'entendre i explicar el país amb visió i cultura crítica»

El juny de 2011 vaig publicar el meu primer article a NacióDigital. Es titulava "La dreta independentista" (<http://www.naciodigital.cat/opinio/2006/dreta/independentista>) i estava escrit a rebuf de les protestes del 15-M. El text partia d'una tesi: que l'hegemonia del sobiranisme liberal havia deixat orfe de discurs l'independentisme de progrés. L'article arribava a la conclusió que els "indepes" d'esquerres s'havien de rearmar a nivell ideològic per posar en disputa l'hegemonia del discurs que ostentava la dreta sobiranista. Calia plantejar un nou relat que, des de l'independentisme, ubiqués en un punt central les demandes de justícia i transformació social que en altres temps havien estat indestriables del moviment.

Repesco aquell article perquè de vegades cal aturar-se, mirar enrere i fer una mica de balanç. Moltes coses han canviat des de 2011. El sistema de partits tradicionals ha saltat pels aires, i també, en gran mesura, el sistema de valors, producte d'una crisi econòmica i política de dimensions colossals. L'any 2011 CiU tenia 60 diputats al Parlament, i ara només en té 30 i cohabita amb ERC en una coalició que depèn en exclusiva dels vots d'un grup parlamentari anticapitalista. Artur Mas no va resistir el pols amb la CUP i ja no és president. L'alcaldia de Barcelona està en mans d'una exportaveu de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). L'espai dels "comuns", del que participen veus històriques com les d'ICV o EUiA i noves formades activistes, està en expansió. ERC lidera totes les enquestes. Si avui hi hagués eleccions, no seria inimaginable una majoria parlamentària de republicans, "comuns" i CUP que sumés més de 68 diputats, una possibilitat fins fa poc sonava a ciència ficció.

Sí, és cert: Convergència segueix tenint el govern de la Generalitat -com el PP el govern de l'Estat. Sí, és cert: existeixen els hiperventilats patriòtics -com també un espanyolisme "caspós" i de vegades pretesament esquerrà. Però el relat de la dreta independentista, aparentment sòlid, s'ha esberlat pels quatre cantons. Avui en dia, els debats sobre fiscalitat o corrupció ocupen un espai central en la política catalana, en paral·lel i no en contraposició al procés sobiranista. El referèndum, el dret a decidir i la democràcia s'han ubicat al centre del relat "ndepe", per sobre d'ítems com el denominat "espoli fiscal" o les demandes identitàries.

El corpus ideològic que podríem resumir amb la frase "primer la independència i després ja veurem", propulsat de forma tenaç per l'hàbil factoria d'idees convergent, ha fet evidents les seves limitacions. L'edifici ideològic de la dreta independentista trontolla. Els temps estan canviant. El sobiranisme d'esquerres encara està mancat d'un discurs sòlid, però són moltes les veus i les idees que, des de diferents àmbits, han anat prenent força durant els últims temps. El nou relat de l'esquerra catalana està encara en construcció, però tot indica que està naixent una nova manera d'entendre i explicar el país amb visió i cultura crítica.

És important que aquests nous punts de vista, des de la pluralitat i la diversitat, prenguin força i guanyin espais. A tot plegat hi he mirat de contribuir al llarg dels últims anys gràcies a la finestra quinzenal que m'ha ofert Nació Digital. Un cicle llarg, intens i divertit en el que m'he sentit molt còmode i que avui es tanca per voluntat pròpia. Mal que em pesi, els múltiples fronts oberts al capdavant de *Crític* no em permeten dedicar a la columna de **NacióDigital** el temps i l'esforç que serien necessaris. Tanmateix, no ho visc com un punt i final, sinó un punt i seguit. La meua filosofia personal -i crec que aquí coincidim amb l'equip de **NacióDigital**- és la mateixa des del primer dia: sempre endavant. Seguim!